

În cadrul doctrinelor democratice neoclasice prin conținutul, principiile, valorile promovate și rolul jucat în viața politică contemporană, un loc aparte îl ocupă doctrina democrat-creștină.

Rădăcinile ideologice ale creștinismului se găsesc în antichitate. Încă din primele sale manifestări, religia nu și-a limitat acțiunea numai la fenomenul religios, ci ea s-a implicat, în cele mai multe cazuri direct în viața socială în special în cea morală, spirituală și politică. Conferirea naturii divine puterii, reprezentanților și instituțiilor sale politice, în mod deosebit monarhului, constituie cea mai elocventă dovadă în acest sens.

Marile religii: brahmanismul, budismul, confucianismul, creștinismul, islamismul vor constitui atât doctrine religioase, dar și principalele cadre ideologice ale regimurilor politice, gândirii, acțiunii și conduitei politice din antichitate, feudalism și o bună bucată de timp și a perioadei moderne.

Într-o asemenea situație s-a aflat și creștinismul. La începuturile manifestării sale, el nu și-a propus implicarea în viața politică, declarându-se apolitic, dar apărând pe fundalul crizei politice romane, protestând contra statului roman, propagând chiar înlocuirea acestuia cu un stat al egalității și al dreptății, creștinismul nu se putea desprinde de politic sau să nu-l vizeze. În una din primele lucrări creștine, **Apocalipsa lui Ioan**, autorul anonim încearcă să insufle maselor credința că organizarea politică romană se va prăbuși și că Mesia va instaura domnia egalității și dreptății, fapt ce echivala cu o nouă alternativă social-politică. Ce poate fi mai politic decât să propui o nouă societate, cu noi principii și valori moral-politice?

Un moment important în cristalizarea creștinismului ca ideologie religioasă și politică îl va constitui declararea sa ca religie oficială în Imperiul Roman și asocierea bisericii la actul conducerii politice a societății. Prin urmare, creștinismul nu a fost lipsit de valori și conotații politice nici în perioada sa primitivă, iar odată cu evoluția acestuia se va structura și sistematiza într-o ideologie și apoi doctrină, atât religioasă cât și politică.

În feudalism biserica și dogma teologică vor domina societatea și vor constitui atât aliatul cât și coparticipantul la viața politică, dar și opozantul major al puterii de stat.

O contribuție majoră la crearea și structurarea teoriei politice hegemoniste a bisericii creștine a avut-o Aurelian Augustin în secolul V, cu lucrarea **De Civitate Dei** și Toma D'Aquino în secolul XIII cu **Suma Teologica**.

Reforma, renașterea, liberalismul și revoluțiile burgheze de la mijlocul secolului al XIX-lea au impus separarea Bisericii de Stat, scoaterea ei din viața politică și transformarea într-o simplă instituție publică, iar o credință într-o problemă personală a fiecărui cetățean. Din acest moment pentru Biserică se punea problema adaptării ei și a dogmei sale teologice la noile condiții și cerințe ale vieții sociale. Aceasta însemna regândirea preceptelor sale fundamentale, punerea lor de acord cu noua realitate și dezvoltare socială, fapt ce însemna crearea unei noi doctrine care să țină seama de marile prefaceri sociale, economice, spirituale și politice ale epocii moderne, dar mai ales contemporane.

De-a lungul secolului al XIX-lea, biserica creștină, în special forma sa catolică, a făcut numeroase încercări de a adapta "antica teologie" așa cum fusese ea creată de Sfântul Augustin și Toma d'Aquino la spiritul vremii, de a găsi un limbaj comun cu omul și societatea contemporană. Altfel biserica riscă să rămână izolată, marginalizată sau ruptă de credincioșii ei, de problemele majore ale constituirii noi dezvoltări și ere.

Încercări de creștere a unei doctrine catolice de esență liberală au existat încă din secolul al XIX-lea pentru că, așa cum preciza și Chateaubriand în lucrarea sa **La Genie du christianisme** nu există "religie adevărată" fără libertate, nici veritabilă libertate fără religie"¹.

În opera sa, Pierre Simone Ballanche a încercat o reinterpretare creștină a istoriei universale din perspectiva noțiunii liberale de progres.

Mult mai semnificativă și convingătoare pentru noul mod de înțelegere a politicii de unele

curente catolice este teoria lui **Lamennais**. Deși în tinerețe a fost un adversar convins al liberalismului, după publicarea în 1834 a lucrării **Paroles d'un croyant** se raliază noului liberalism care "cere separarea bisericii de stat, separarea necesară pentru libertatea bisericii pe care toți catolicii luminați o doresc deopotrivă"². Aceasta reflectă noua viziune care începea să se instaureze în societate în legătură cu relația dintre stat și biserică, separarea acesteia din urmă fiind văzută ca o necesitate pentru noul democratism politic, și o nouă înțelegere a relației dintre Dumnezeu și popor.

La rândul său, Charles de Montalambert, într-o lucrare semnificativă chiar și pentru titlul ei **Des intérêts catholiques au XIX siècle**, publicată în 1852, este îngrijorat de tot mai dese conflicte dintre biserică și absolutism care este considerat "dintre toate felurile de guvernare, cel ce a expus biserica celor mai mari pericole"³.

Alți catolici sesizând necesitatea creării unei noi paradigme creștine independente dar și în corespondență cu cerințele și spiritul vremii, vor renunța la alianța cu liberalismul, inițiind un catolicism social impregnat cu ideile Revoluției de la 1848. Mărturie stă în acest sens doctrina lui Buchez care va realiza principiile creștine de fraternitate și caritate. După el, revoluția franceză din 1789 nu a fost incompatibilă cu principiile creștine, dimpotrivă ea a fost fiică a Evangheliei.

Deși toate aceste orientări ale diferitelor grupări catolice au fost condamnate de Vatican, care se menține pe linia vechilor teze ale catolicismului intransigent, schimbarea se va produce chiar din interiorul acesteia.

În centrul acestor frământări și încercări de înnoire din care se va naște noua paradigmă democrat-creștină, se va afla papa Leon al XIII-lea. Sub pontificatul acestuia (1878-1903), Vaticanul va încerca elaborarea unei concepții proprii, originale privind relația dintre Biserică, politică și societate, așa cum o cerea și impunea noua eră a dezvoltării.

Ideea reconcilierii între Stat și Biserică, a unirii eforturilor în vederea realizării binelui comun, a deschiderii bisericii către ceea ce este nou și pozitiv va fi expusă de papa Leon al XIII-lea în prima sa enciclopică **Aeterni Patris** 4 august 1879. Noul mesaj politic al bisericii va fi promovat de papa Leon al XIII-lea în numeroase alte mesaje și enciclice adresate lumii. Deși nu se renunța la ideea că izvorul puterii trebuie căutat în voința lui Dumnezeu, apar însă elemente noi cum ar fi acceptarea alegerii de către cei mulți a celor ce guvernează, a respectării voinței cetățenilor, a unui regim politic democratic.

Combătând acele doctrine care afirmau că puterea vine de la popor, papa reformator Leon al III-lea arată că "puterea legitimă, indiferent de unde vine, nu trebuie să te împotrivesți ei, căci a te împotrivi înseamnă a te împotrivi ordinii stabilite de forța divină"⁴.

La 15 mai 1891 este publicată enciclica **Rerum Novarum**, considerată a fi textul de referință, de constituire a noii doctrine democrat-creștine și unde se pune deschis problema raportului dintre biserica catolică și nevoile sociale și politice ale timpului. Din acel moment mișcările sociale catolice vor dispune de un fundament teoretic pentru acțiunea lor, este adevărat mult diferențiat de cele politice până după cel de-al doilea război mondial. În enciclica din 1891 sunt abordate probleme sociale majore cum ar fi: dreptul omului de a se realiza prin muncă; caracterul sacru al proprietății; este criticată concentrarea averii în mâinile unei minorități, ideea ca prinosul să fie dat unor săraci, necesitatea orientării partidelor politice creștine în formare spre muncitorime și grupurile sociale dezavantajate.

În 1901, Leon al XIII-lea a publicat enciclica „**Graves de Communi**” în care se încearcă definirea noii doctrine ca „acțiune binefăcătoare creștină în mijlocul poporului”, iar termenul de democrație creștină se va impune în fața celor de socialism creștin, creștinism social sau acțiune creștină populară. Același papă Leon al XIII-lea este cel care va da dezlegarea înființării viitoarelor partide politice confesionale luând ca model partidul politic catolic din Belgia ce apăruse încă din 1840. Drept urmare în 1899 în Italia va apărea programul tinerei generații democrat-creștine editat de R. Muti.

În 1905, Vaticanul în enciclica „**Il fermio proposito**” îndeamnă pe catolici să se pregătească pentru viața politică, fapt ce echivala cu crearea și înrolarea acestora în partide politice creștine.

Primul partid politic creștin cu activitate permanentă și cu un program politic clar va apărea în Italia 1919 – Partidul Popular Italian în frunte cu Luigi Sturzo. După acest moment, partide

democrat creștine, creștine sociale vor apărea în Belgia, Olanda, Germania, Austria, ele adaptându-se spectrului politic din fiecare țară și a cerințelor secolului XX. Prin aceste instrumente politice, biserica nu riscă să rămână în afara politicii, dar nici să se implice direct și fățiș în aceasta. Era o implicare indirectă dar foarte eficientă, ea mobilizând atât propriul aparat al bisericii, preoți, monahi, misionari, cât și pe laici în slujba bisericii.

În existența și evoluția doctrinei democrat-creștine se pot identifica două momente distincte atât ca rol social-politic jucat, conținut cât și al raportului cu Biserica:

a) etapa inițială, cea din momentul constituirii doctrinei creștine până la sfârșitul celui de-al doilea război mondial. Doctrina democrat creștină se prezintă și se manifestă ca un catolicism social, fiind puternic fundamentată în principiile și valorile creștinismului, dependentă de biserica catolică. Ideologia creștină este lipsită de democrație, fapt recunoscut de însuși creatorul ei papa Leon al XIII. „Este foarte limpede – aprecia acesta în enciclica *Graves de Communi* – că nu este nici o legătură între democrația socială și între cea creștină, ele se deosebesc una de alta întocmai ca și erezia socialismului de lege creștină”⁵.

Într-adevăr, democrația creștină din această perioadă nu are nimic comun cu democrația socială, nici cu cea elaboratelor politice clasice sau cu cea preconizată de socialiști sau paradigmele neoclasice. Nici în teorie și cu atât mai puțin în practică, doctrina creștină nu implică egalitatea dintre oameni, clase sau grupuri sociale. Percepțiile evanghelice continuă să domine viața socială și a cetățeanului, ele se află deasupra vieții umane, îi orientează și direcționează întreaga acțiune și conduită socială. Acțiunea creștină nu trebuie să depindă de nici o formă de guvernământ civil: „ea se poate acomoda unei forme oarecare de guvernare cu condiția de a nu se pierde din vedere dreptatea (justiția) și onestitatea”⁶.

Democrația creștină din această perioadă nu și-a asumat cu claritate un scop și un obiectiv politic, ea rămânând subordonată intereselor Bisericii, Vaticanului. O asemenea politică face ca și rezultatele sale să fie minore sau supuse eșecului, așa cum s-a întâmplat cu candidații catolici în alegerile parlamentare din Franța din 1898, explicată de Leon al XIII-lea “ca o apropiere incorectă realizată între Biserică și Stat și ca o dovadă a caracterului greșit al angajării bisericii în politică”⁷.

O altă caracteristică majoră a doctrinei creștine de până la perioada postbelică, este aceea a subordonării ei și a partidelor sale politice Vaticanului. Era o consecință normală și firească a fundamentării paradigmei creștine pe principiile și valorile dogmei teologice, a acceptării percepțiilor evanghelice. Dependența față de Roma este atât de mare încât Leon al XIII-lea își permite în 1886 să ceară deputaților catolici din parlamentul Germaniei să voteze creditele militare solicitate de cancelarul prusac Bismark.

Vaticanul este în același timp și principala instituție religioasă și politică care promovează doctrina creștină. Aceasta se realizează atât prin aparatul și instituțiile Bisericii, papă, corpul de cardinali, episcopi, preoți, misionari cât și prin nunții papali ai Vaticanului acreditați pe lângă statele lumii.

Marile schimbări și înnoiri social politice ce au loc după primul război mondial, au afectat și influențat în mod pozitiv și doctrina democrat-creștină. Deși nu se produce o ruptură radicală față de principiile și valorile creștine, la nivelul acestei paradigme, începe un proces lent dar consecvent de laicizare și democratizare a sa. Sunt acceptate unele din principiile și valorile democratismului politic ca pluralismul politic, acceptarea voinței cetățenilor. Are loc și un transfer al centrului propagandei de la nivelul Bisericii în speță al Vaticanului la cel al partidelor politice confesionale. Se produce un anumit reviriment și în cadrul activității partidelor politice creștine care se vor angaja mult mai decis în activitatea politică și încep să urmărească scopuri și obiective politice majore și precise. Toate acestea prevestesc marile schimbări și înnoiri care vor avea loc în perioada postbelică în cadrul doctrinei democrat-creștine.

b) Cel de al doilea moment, dar de o deosebită importanță pentru evoluția și constituirea doctrinei creștine într-o paradigmă modernă, de esență laică și burgheză, este cel postbelic.

Este perioada când doctrina creștină va deveni un elaborat politic și care va considera democrația politică drept condiție esențială a vieții sociale. Este în același timp și momentul când după înlăturarea fascismului și a compromiterii unor partide burgheze ce colaboraseră cu aceste

regiuni, paradigma democrat-creștină se va impune ca doctrină de guvernare.

Procesul marilor transformări din cadrul elaboratului democrat-creștin a început odată cu declararea autonomiei acțiunii politice față de Biserică. În plan teoretic-ideologic acest fapt a avut drept consecință diminuarea prezenței în noua doctrină a componentelor, principiilor și valorilor de esență teologică, regândirea și reinterpretarea lor din perspectivă laică și punerea de acord cu noile cerințe, realități și spirit al vremii, precum și tendința de laicizare a credinței. Noua doctrină și partidele ei politice nu mai au ca obiectiv central servirea lui Dumnezeu, ci a omului, a problematizărilor sale sociale și individuale.

Acest proces a fost însoțit și de afirmarea independenței partidelor politice confesionale față de Biserică. Acestea își vor elabora programe politice fundamentate pe principii și valori laice, independente de biserică, ancorate în realitatea și nevoile societăților naționale. Prin fundamentul ideologic, programul și obiectivele urmate, activitatea desfășurată, partidele politice confesionale se apropie de cele politice burgheze. Astăzi partidele democrat creștine reunesc în cadrul lor grupuri și categorii sociale diverse intelectuali, elemente ale burgheziei, ale clasei muncitoare sau țărănimii și la fel ca partidele socialiste încearcă să devină partide de masă sau cel puțin cu o mare audiență politică.

În aceste condiții s-a modificat și mesajul politic al acestor partide, el se adresează unor structuri sociale diverse, cărora le stimulează atracția pentru valorile creștine ale binelui comun, dreptății și justiției. Deși credința rămâne o valoare importantă a acestor partide, prioritar se află însă interesele și revendicările politice, economice și sociale. Acestea dau notă determinantă a programelor politice și permit acestor partide să se angajeze în sisteme de alianțe politice multiple și diverse. Programele politice ale partidelor democrat-creștine îmbină percepțiile credinței cu reformele sociale, în cadrul lor regăsindu-se datele și cerințele științei și politicii contemporane.

În funcție de societățile naționale în care ființează, de sarcinile și obiectivele urmărite de acestea, partidele democrat creștine oscilează între forțele politice de centru, de centru dreapta sau chiar de centru stânga. Ele se adresează unor largi segmente sociale ale populației cărora le propune un tip de societate nouă inspirat din valorile creștine dar adaptate la cerințele și nevoile dezvoltării contemporane.

Democrația creștină fiind prin excelență un elaborat politic, este normal ca în centrul preocupărilor sale să stea problematica politică, iar din cadrul acesteia cea a puterii. Încă din 1885, Papa Ioan al XIII-lea în enciclica **“Immortale Dei”** arată că orice societate trebuie să aibă ca obiectiv fundamental realizarea binelui comun, ori pentru aceasta este necesară o autoritate care să-i conducă pe oameni. Această autoritate este puterea politică.

Teoreticienii și filosofi creștini nu au reușit să soluționeze definitiv problema originii puterii. Este adevărat, cea mai mare parte a opțiunilor înclină spre ideea originii și caracterului divin al acesteia dar și a unui contract uman care să exprime voința poporului.

Mult mai important pare a fi însă ideea derminării și exercitării puterii, a organizării ei, a desemnării guvernanților și a funcționalității acesteia. Atât Biserica prin Consiliul Vatican II, cât și paradigma democrat creștină, nu pun în discuție constituția, garantarea drepturilor și libertăților democratice, votul universal “Determinarea regimurilor politice și desemnarea conducătorilor sunt lăsate la libera voință a cetățenilor” se precizează în rezoluția Conciliului Vatica II, care reia o idee a Papei Ioan al XIII-lea. Puterea politică trebuie să fie dreaptă, democratică să servească oamenilor, realizării bunului comun. Binele comun s-ar traduce prin acele condiții de viață care să permită oamenilor, familiilor, grupurilor să se împlinească cât mai complet și cât mai ușor.

Nu este lipsită de semnificație și valoare ideea că dacă un guvernământ încalcă legile naturale și voința divină cetățeanul are dreptul la nesupunere.

În cadrul mecanismului puterii un loc și rol aparte îl ocupă statul. În viziunea paradigmei democrat-creștine statul trebuie să fie expresia voinței cetățenilor, să estompeze sau să elimine contradicțiile din societate, să asigure unirea oamenilor, claselor și grupurilor sociale în direcția realizării binelui general. El trebuie să se situeze deasupra societății, să militeze pentru împăcarea și colaborarea dintre clase, dintre oameni aceasta fiind condiția înfăptuirii binelui comun. Un capital aparte îl ocupă în doctrina creștină contemporană, problematica umană, libertatea, egalitatea,

fericirea și dreptatea. În noua paradigmă a avut loc o regândire, reinterpretare din perspectivă laică, rațională a acestor concepte.

Libertatea este văzută drept una din condițiile fundamentale ale realizării persoanei umane. În concepția democrat-creștină este liber cel care face ceea ce dorește fără a fi împiedicat de o constrângere exterioară pe baza propriei voințe și rațiunii în vederea realizării sale și a Binelui. Libertatea este acceptată sub multiplele sale ipoteze, libertatea gândirii, a religiei, a persoanei, libertatea fiecăruia de a-și alege felul de viață, scopul și obiectivele acesteia.

Fiind creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu toți oamenii trebuie să fie egali indiferent de condiția lor socială, de sex, rasă, religie, culoare, limbă. Așa cum afirmă și Papa Ioan al II-lea în encilica **“Laborem exercem”** din septembrie 1981, inegalitatea umană este contrară voinței lui Dumnezeu și provine din mentalitatea care îi tratează pe oameni ca lucruri și nu ca persoane.

Astăzi se constată o tendință de laicizare a credinței, de punere a ei de acord cu noile cerințe și realități sociale. Ideea acceptării și supunerii este diluată, ea primește dimensiuni umane, raționale. Oamenii, creștinii de astăzi nu-l pot accepta automat și necondițional pe Dumnezeu, ei au nevoie de Dumnezeu, dar de un Dumnezeu cu chip și acțiune umană, un Dumnezeu democrat care să vină în întâmpinarea cerințelor și nevoilor lor.

Însăși noțiune de fericire a căpătat înțelesuri și interpretări noi. În noua doctrină creștină s-a modificat și noțiunea de fericire. Fericirea este concepută ca una reală și nu ipotetică sau iluzorie, ea se realizează pe pământ nu în cer sau în viața de apoi ca în vechea dogmă teologică. Ea ține de acțiunea umană și este posibilă numai în colectivitate, în societate aflându-se în strânsă legătură cu progresul social.

Ca și în cazul elaboratelor neoclasice contemporane și în cel al doctrinei democrat creștine există o strânsă legătură între drepturile persoanei și cele politice *“garanția drepturilor persoanei este o condiție indispensabilă pentru cetățeanul individual sau în grup, să poată participa activ la viață și gestionarea afacerilor publice”*⁸.

În cadrul pradișmei democrat creștine contemporane un loc aparte îl ocupă și problemele economice. În centrul acesteia se află ideea de proprietate, muncă, bogăție și sărăcie, de distribuire și repartiție echitabilă a rezultatelor muncii.

Și din acest punct de vedere concepția democrat creștină acesteia nu se deosebește prea mult de cea a doctrinelor și partidelor politice burgheze democratice. Proprietatea este văzută ca un drept fundamental al omului, ea se dobândește prin muncă și este condiția esențială a realizării umane. În acest spirit muncitorii sunt îndemnați să devină coproprietari ai muncii, să realizeze o asociere a capitalului și a muncii spre binele tuturor. Doctrina democrat creștină se pronunță pentru stimularea investițiilor utile societății, care să satisfacă nevoia de bunuri și să asigure locuri de muncă. Investitorii trebuie să aibă în vedere binele comun atât al muncitorilor cât și dorința de profit. Bogăția, profitul sunt acceptate dar ele trebuie să se realizeze pe căi cinstitute, prin muncă. Salariul este considerat expresia justiției unui sistem economico-social, a corectitudinii funcționării lui, el trebuie să asigure un nivel de viață material, spiritual și socială decent, cu adevărat uman.

Întreaga fundamantare economică a doctrinei creștine stă în economia de piață care își propune să coreleze principiile libertății de piață cu cel ale dreptății și egalității sociale. De aceea sunt condamnate tot ce se realizează pe căi necinstite, nelegale profitul și concurența neloială.

În strânsă legătură cu problematica economică este și cea a mediului. În politica față de mediul natural elaboratul democrat creșterii pornește de la perceptul biblic potrivit căruia *“Cerurile sunt ale Domnului, iar pământul l-a dat fiilor oamenilor. Creșteți, umpleți pământul și supuneți-l; și stăpâniți peste pești, mări, peste păsările cerului și peste orice viuțitoare care se mișcă pe pământ”*⁹. Prin urmare, pământul, mediul înconjurător este un dar făcut oamenilor de divinitate.

Dumnezeu a înzestrat pământul cu bogăție iar pe om cu capacitatea de a se folosi de ele. Aceasta nu înseamnă că oamenii îl pot folosi după bunul lor plac, ci exploatarea pământului, a mediului natural trebuie făcută în mod rațional, în folosul tuturor, al binelui oamenilor. În esență doctrina democrat creștină în problema ecologică se pronunță pentru conservarea mediului, apărarea și protecția lui, pentru menținerea unui echilibru între cerințele societății, resursele și

posibilitățile mediului natural.

Doctrina cu vocație universală și de guvernământ sau de participare la guvernământ, democrația creștină este preocupată de evoluția lumii contemporane, a relațiilor internaționale.

În enciclica **“Mater et magistra”** papa Ioan al XIII-lea analizând evoluția lumii contemporane constată că aceasta este marcată de două tendințe: una legată de progresul științei și tehnicii care conduce la extinderea și diversificarea raporturilor dintre oameni și state, la impunerea necesității înțelegerii și colaborării; cealaltă exprimă tendința afirmării naționale, a creșterii rolului statelor și organizațiilor în viața internațională, a promovării păcii.

În relațiile internaționale statele trebuie să promoveze adevărul și justiția, să acționeze în ideea servirii bunului comun, a demnității persoanei umane. Ele trebuie să respecte dreptul fiecărui popor la o viață independentă, la accesul la dezvoltarea liberă, la progres și civilizație.

O atenție deosebită acordă paradigma creștină actuala problemei păcii, considerată a fi vitală pentru omenire. În doctrina democrat creștină pacea este privită din mai multe perspective: pacea interioară care vine de la Dumnezeu și este prezentă în orice creștin, fiind o valoare a acestuia; pacea ca bună conviețuire și înțelegere între oameni de aceeași credință; pacea politică ce se referă la relațiile dintre state, țări, popoare la prezența sau absența războiului, a forței sau violenței. Spre deosebire de alte religii, creștinismul exclude războiul ca modalitate de reglare, de rezolvare a relațiilor, diferendelor dintre oameni, state sau popoare “întrucât atârnă de voi, - se precizează în Biblie - trăiți în pace cu toți pamantenii”.

Accentuarea tensiunilor și contradicțiilor dintre state, cursa înarmării fundamentalismului religios sunt doar câțiva dintre factori care pun în pericol pacea contemporană. În aceeași enciclică **“Mater et magistra”** constatându-se că structurile politice comunitare nu mai sunt în măsură să realizeze binele comun, să soluționeze convenabil marile probleme ale lumii, se propune constituirea unei autorități publice internaționale capabilă să asigure securitatea, și pacea. La rândul său, papa Paul al VI-lea consideră că misiunea ONU de a impune ordinea temporală a lucrurilor este aceeași cu a Bisericii în ordinea spirituală. În planul practicii politice aceasta ar consta în realizarea unității universale a lumii, a păcii și a colaborării dintre state și popoare, a unei autorități mondiale capabile să acționeze rapid și eficient în plan juridic și politic.

În strânsă legătură cu problema vieții internaționale se afla cea a globalizării. În cadrul gândirii democrat-creștine problema globalizării este percepută în mod diferit. Unii văd în ea un pericol pe care îl compara cu încercarea de a reedita un nou Babilon. Alții, cu anumite rezerve acceptă globalizarea.

Pentru prima oară ideea unei “societăți politice mondiale” a fost inspirată de creștinism și teoretizată de Jean Maritain în lucrarea sa **Om și statul**, unde ultimul capitol al acesteia se intitulează **“Problema unificării politice a lumii”**. Pentru Jean Maritain problema unificării lumii nu este o chestiune administrativă, economică sau chiar spirituală. Ea trebuie să aibă la bază voința comună de a trăi împreună a oamenilor și a popoarelor “A trăi împreună nu înseamnă a ocupa același loc în spațiu dat fiind condiția umană cel mai bun sinonim pentru a trăi împreună este a suferii împreună”¹⁰.

Cu toate limitele și inconsecvențele sale, doctrina democrat-creștină și partidele sale constituie într-o serie de societăți din Europa fie forțe politice de guvernământ, sau de opoziție ca în Germania, Italia, Austria, Franța, Belgia ele fiind prezente și în unele țări latino-americane. Paradigma democrat creștină s-a extins și în țările din fostul bloc comunist răsăritean, fundamentând activitatea unor partide politice. Și în România după 1989 s-a constituit Partidul Național Țărănesc – creștin democrat care dorește să promoveze valorile democrației creștine, să unească viața politică cu cea religioasă.

La nivel european partidele democrat creștine din țările membre ale Unii Europene și grupul lor din parlament au format în 1975 Partidul Popular European – democrat creștin. Tot la nivel european există Uniunea Europeană Democrat Creștină iar, la nivel mondial Internaționala Democrat Creștină și Uniunea Mondială Democrat Creștină la care s-a afiliat și P.N.Ț.C.D. din România. Toate aceste multiple și variate forme de organizare la nivel european și mondial a partidelor democrat-creștine, demonstrează marea sferă politică și geografică pe care o acoperă,

influența și rolul jucat în viața politică contemporană, adeziunea și aprecierea de care se bucură în numeroasele societăți naționale și politice doctrina democrat creștină, partidele și activitatea desfășurată de acestea.

Repere bibliografice

1. **Apud Evelyne Pisier**, *Istoria ideilor politice*. Editura Armercord, Timișoara, p.105
2. ibidem, p.116
3. ibidem, p.1
4. **Leon al XIII-lea**, Despre originea puterii, Editura Politică, București, 1958, p.86
5. *Graves de Communi*, în „Unirea” Blaj, 9 feb. 1801
6. **G.Weill**, *Histoire de l'idée la que en France au XIX-e siecle*, Editura Alcan, Paris, 1925
7. **Apud Liviu Petra Zăpărțan**, *Doctrine politice*, Editura Fundația Chemora, Iași, 1994, p.305
8. **A.Winklhofer**, *L'Eglise*, Editura Du Cerf, Paris, 1966, p.229-235
9. **Vasile Boari**, *Creștinismul și noua paradigmă etico-religioasă* în „Studii politice”, Ed. Presa Universitaria Clujeană, Cluj-Napoca, 2002, p.38
10. **J.Maritain**, *L'Homme et l'Etat*, P.U.F., 1965, p.194

SUMMAIRE

In the work entitled “The Democratic – Christian Doctrines” the author, lecturer master A.Pițurcă, stands out the way of evolution of this conception, the way made for a secular and modern paradigm.

On the other hand, in this work are emphasized its main and political values and principles, its place and role in the contemporary doctrinaire universe.